

DATIVE SINGULAR

Martin Punčochář

54084@mail.muni.cz

DATIV singuláru: teorie | prepositions

- **K** ≈ to — jdu k panu doktorovi, jdu k lékaři, jdu k paní profesorce Novákové
 - also in other prepositions: *vzhledem k* = regarding; *směrem k* = in the direction of
- **DÍKY** = thanks to — Pacient žije díky rychlé pomoci. Mám nový telefon díky mamince.
- **KVŮLI** = because of — Pacient zemřel kvůli infekci. Mám problém kvůli alkoholu.
- **PROTI** ≈ against — lék proti bolesti, lék proti malárii, lék proti kašli
- **NAPROTI** ≈ in front of — bydlím naproti Vaňkovce; zastávka je naproti nemocnici

DATIV singuláru: teorie | verbs

1. VERBS WITH DATIVE

- **telefonovat / zatelefonovat:** *Telefonuju sestře každý den. Zítra zatelefonuju panu Novákovi.*
- **volat/zavolat:** *Zavolám vám zítra. Někdo ti včera volal.*
- **pomáhat/pomocť (help):** *Pomůžu pacientovi s oblékáním. Pomáhám dceři s úkolem.*
- **děkovat/poděkovat (thank):** *Děkuji vám.*
- **rozumět:** *Nerozumím gramatice. Nerozuměl jsem ti.*
- **věřit/uvěřit (believe):** *Věřím doktoru Novákovi. Nevěřím nové metodě.*

DATIV singuláru: teorie | verbs with 2 objects

2. VERBS WITH 2 OBJECTS

1st object (accusative) + 2nd object (dative); something **TO** someone

- **dávat/dát**

Dám sestře dárek. Dával jsem panu Novákovi léky každé 3 hodiny.

- **kupovat/koupit**

Budou Vánoce, koupím tatínkovi cigarety a mamince vodku, má ji ráda.

- **pomáhat/pomocť (help)**

Pomůžu pacientovi s oblékáním. Pomáhám kamarádce s úkolem.

- **posílat/poslat (send)**

Pošlu učiteli email. Poslal jsem mamince esemesku.

- **vysvětlovat/vysvětlit (explain)**

Doktor vysvětluje pacientovi, co bude dělat.

Forms: masculines inanimates and neutres (nouns) — typical

- Mám problémy kvůli...

- alkoholu < alkohol
- pivu < pivo

- Jsem v nemocnici kvůli

- žaludku < žaludek
- břichu < břicho

+U / U < O

Forms: masculines inanimates, neutres, feminines (nouns) — secondary

- Mám problémy kvůli...

- čaj*i* < čaj
- srdc*i* < srdce

+ I / I < E

- Jsem v nemocnici kvůli

- alergi*i* < alergie
- nemoc*i* < nemoc
- bolest*i* < bolest

I < E I < Ø

Forms: feminines (nouns) — typical

- Mám problémy kvůli...
 - kamarádce < kamarádka
 - sestře < sestra
 - noze < noha

- Jsem v nemocnici kvůli
 - rakovině < rakovina
 - zácpě < zácpa
 - vadě < vada

CE > KA

ŘE > RA

ZE > HA

...Ě > ...A

Forms: masculines animates

- Jdu k...

- Petrovi < Petr
- doktorovi < doktor
- Ondřejovi < Ondřej
- lékaři < lékař

+OVI

+ I

(1) +U (2) + OVI

- Jdu k Martinu Punčochářovi.

- Jdu k doktoru Novákovi.

- Jdu k Ondřeji Novákovi.

(1) +I (2) + OVI

Forms: adjectives

- Jdu k...
 - mladému studentovi
 - inteligentnímu doktorovi

- Jdu
 - mladé studentce
 - inteligentní doktorce

- Mám problém kvůli...
 - nemocnému kolenu
 - infekčnímu onemocnění

ÉMU < Ý

ÍMU < Í

É < Á

Í = Í

ÉMU < É

ÍMU < Í

Summary

Adjectives³

-ý adjectives

(hard)

The nominative singular ending in -ý

novému

novému

nové

novému

-í adjectives

(soft)

The nominative singular ending in -í

modernímu

modernímu

moderní

modernímu

Nouns⁴

1st declension group

The nominative singular ending in konsonant/konsonant without a "háček" (hook)*, -a, -o

studentu/studentovi

obchodu

škole

kinu

2nd declension group**

The nominative singular ending in a consonant with a "háček" (hook), -e/-ě***, -c, -j, -tel, -el, -ev

muži/mužovi

počítačj

restauracj, kancelářj

parkovištj

3rd declension group

The nominative singular ending in -a, -st, -í

kolegovj

-

místnostj

nádražj

http://mluvtecesky.net/en/grammar/chart_dative_sg

Personal pronouns in dative

já

mi

ke mně

ty

ti

k tobě

on

mu

k němu

ona

jí

k ní

my

nám

k nám

vy

vám

k vám

oni, ony

jim

k nim

DATIV singuláru: teorie | medical constructions

- Kolik je **vám** let? Je **mi** 34 let. (how old are you?)
- Co je **vám**? Jak je **vám**? Je **vám** dobře? — Je **mi** špatně. Není **mi** dobře. Je **mi** zima. Je **mi** teplo.
- Vezmu **vám** krev.
- Změřím **vám** tlak.
- Dám **vám** něco proti bolesti.